

Р І Ш Е Н Н Я

педагогічної ради Чернівецької гімназії №6 «Берегиня»

22.02. 2024 року

№ 8/4

«Формування основ економічної грамотності, як невід’ємна складова інтелектуального розвитку сучасної дитини»

Заслухавши і обговоривши інформацію вихователя-методиста Павлюк С.А., щодо формування основ економічної грамотності, як невід’ємної складової інтелектуального розвитку сучасної дитини педагогічна рада

ВИРІШИЛИ:

1. Довідку Павлюк С.А. взяти до уваги.
2. Вихователям дошкільного підрозділу:
 - 2.1.Продовжувати давати дітям елементарні економічні поняття за допомогою ігор, економічних завдань, ситуацій, змісту казок, ввести дітей в складний світ предметів, речей, людських взаємовідносин, доступних пояснень взаємозв’язку між економічними та етичними категоріями: праця, товар, гроші, вартість, ціна з однієї сторони, і моральними – бережливість, чесність, економічність, гідність, щедрість, ощадливість. (Постійно).
 - 2.2. Формувати у дошкільників навички економічно доцільної поведінки і, як наслідок, формування первинного економічного досвіду. (Постійно).
 - 2.3. Знайомити дітей з поняттями: бережливість, економність, формувати знання, що бережливість — не тільки вміння зберігати і берегти, а й моральна якість культури людини, що формує її як особистість, майбутнього громадянина. (Постійно).
 - 2.4. Активно упроваджувати освітню програму фінансової грамотності дітей «Афлатот» в роботі з дітьми та сім’ї. (планування занять один раз в місяць 25 числа , постійно).
 - 2.5. Включити до порядку денного групових батьківських зборів питання «Чи потрібне економічне виховання дітям?» (всі дошкільні групи)
- 3.Про хід виконання рішення засідання педагогічної ради заслухати на педраді у травні 2024р.
- 4.Контроль за виконання рішення покласти на вихователя-методиста Павлюк С.А.

Голова педагогічної ради

Галина КАПУСТЯК

Секретар

Альона ГОРДІЙЧУК

Довідка
про результати тематичного вивчення стану роботи
з формування основ економічного виховання

від 22.02.2024 р.

Відповідно до плану роботи дошкільного підрозділу Чернівецької гімназії № 6 «Берегиня» та наказу № 29 від 16.01.2024 року «Стан організації економічного навчання і виховання в дошкільному віці» з 05.02.2024р по 16.02.2024 року було проведено тематичне вивчення з формування основ економічного виховання дітей дошкільного віку відповідно до освітньої програми «Дитина» та «Впевнений старт» (молодший, середній та старший дошкільний вік) .

Мета вивчення: аналіз системи роботи вихователів щодо формування основ економічного виховання дітей дошкільного віку.

Методи вивчення: спостереження; педагогічний аналіз; бесіди з дітьми та вихователями; вивчення планування.

Об'єкт вивчення: діти дошкільних груп.

Вивчення було проведено за такими параметрами:

1. Оцінювання професійної майстерності вихователів та визначення рівня обізнаності вихователя з питань економічного виховання.
2. Виявлення рівня обізнаності дітей щодо даної проблеми.
3. Програмово-методичне забезпечення:
 - забезпеченість посібниками , дидактичними матеріалами
 - наявність дидактичних ігор економічного спрямування.
4. Планово-прогностична діяльність:
 - перспективне і календарне планування роботи з економічного виховання
 - програмні завдання, їх повнота, інтеграція економічного виховання в різні види роботи.
5. Організація співпраці з батьками у розв'язанні завдань з економічного виховання.

Вивчення проводили: Галина КАПУСТЯК – директор гімназії № 6

Сільвія ПАВЛЮК - вихователь-методист

Валентина ГОНЧАР – вихователь середньої групи «А»;

Ірина ПЕЛЕПКО – вихователь переддошкільної групи «Б» .

Поняття «економіка» й «дитина» лише на перший погляд здаються надто далекими одне від одного. Якщо ж сприймати економіку як сферу «розумного» домашнього господарства, мистецтво його ведення, можна в доступній формі донести дітям елементарні базові знання з цієї галузі, роз'яснити зміст економічних взаємозв'язків. Щоб полегшити процес соціалізації вихованців дошкільного навчального закладу, розширити їхні знання про життя сучасного суспільства варто розпочинати з родинної економіки, адже на її прикладі можна ознайомити вихованців практично з усіма економічними категоріями : товар,

продукт, послуга, доходи й витрати та їх складові, гроші, банк, інфляція, податки, ціни, тощо. До того ж можна показати роль дитини в економічних процесах сім'ї. При цьому вкрай важливо, щоб дошкільник усвідомив себе не лише членом сім'ї, а й членом суспільства, громадянином своєї держави, щоб він зрозумів залежність між економічною поведінкою та її результатами.

Для підвищення фахового рівня з даного питання була проведена відповідна методична робота на допомогу вихователям:

- Майстер – клас «Про навички, орієнтовані на сталий розвиток, або три складники освіти для сталого розвитку: економічний, екологічний, соціальний», під час якого педагоги ознайомилися з завданнями парціальної програми «Освіта для сталого розвитку для дошкільнят», з її складовою та тематикою. Особливо звернули увагу на здійснення економічного виховання в молодшій, середній та старшій групах. (вихователі: Слободян Д.В., Влад І.Ю., Никорич Л.І.).
- Консультація (вихователь старшої групи «В» Берник Т.В.) «Коректурні таблиці як засіб економічного виховання дошкільників», під час засідання вихователь провела практичні вправи, як використовувати коректурні таблиці у роботі з дітьми з економічного виховання.
- Обговорення «Чи потрібно дошкільнику економічне виховання?»
- Консультація «Формування економічної досвідченості дошкільників засобами гри».
- Семінар «Фінансова освіта дітей за програмою «Афлатот»;
- в методичному кабінеті закладу створено теку з матеріалами щодо економічного виховання дошкільників та організовано виставку методичної та науково-педагогічної літератури з питань економічного виховання;
- переглянуто колективні перегляди з даного питання: драматизація казки з пріоритетом економічного виховання в середній групі «А» «Мишеня і гаманець» (вихователь Драгомецька Р.П.), «Особисте - спільне. Чому іграшки сумують?» (вихователь молодшої групи «А» Вебер О.В.), «Ти часу не гай, до магазину поспішай» (вихователь молодшої групи «Б» Савчук Л.В.), «» (вихователь старшої групи «Б» Таневська Н.В.), «Економічний брейн - ринг» (вихователь старшої групи «А» Українець Т.В.).

Тестування вихователів «Соціально – економічне виховання дошкільників» дало змогу визначити їхню позицію до економічного виховання, а також отримати додаткову інформацію стосовно реального стану економічного виховання в закладі.

Результати тестування: 18 педагогів

Запропоновані питання були спрямовані на визначення обізнаності вихователя з питань економічного виховання та на розкриття діяльності вихователів з метою реалізації завдань економічного виховання дітей. Виявилось, що майже 100 % вихователів вважають необхідним економічне виховання дошкільників у сучасній парадигмі виховання і вбачають організацію роботи з економічного виховання дошкільнят доцільною і необхідною. Педагоги обізнані що таке економічна соціалізація, економічне виховання, економічна культура, «тайм – менеджмент». Опрацьовано розділ освітньої програми «Дитина» «Дитина в соціумі» рубрика «Соціальний світ», в якому висвітлено завдання економічного виховання. Всі вихователі обізнані з сучасними парціальними програмами економічного виховання «Афлатот», «Освіта для сталого розвитку».

Під час тематичного вивчення було вивчено низку питань, що дали змогу проаналізувати стан формування основ економічного виховання дітей дошкільного віку, наявність системи роботи із зазначеного питання. Ознайомлення дітей з певними економічними поняттями та категоріями відбувається на заняттях із різних розділів програми. Для того, щоб систематизувати й розширити знання дошкільників, проводяться спеціальні заняття з економіки, які побудовані вихователем у будь-якій формі. Дуже цікаво проходять заняття-подорожі, заняття–екскурсії, заняття-бесіди, економічні вікторини тощо. Важливим елементом таких занять є ігрова імпровізація, адже саме гра забезпечує органічне входження дитини в економічні відносини.

Проведені бесіди з дітьми та спостереження за ігровою діяльністю дітей в дошкільних групах показали: діти старшого віку володіють знаннями про різні професії, знають, що їх праця потрібна іншим членам суспільства. Мають поглиблені знання про гроші, їх цінність, можливості використання, про різноманітність грошей, розуміють поняття «ощадливий» та «марнотратний».

Обираючи форми роботи з дітьми, які спрямовані на формування їх економічної компетентності, більшість вихователів (80%) перш за все враховували вікові особливості сприймання дошкільниками матеріалу.

В процесі спостережень за роботою педагогів (Українець Т.В., Черанівська М.Г.) в старшій групі «А» встановлено, що діти ознайомлені з загальноживаними економічними термінами: «товар», «банк», «валюта», «бартер», «бізнесмен», «інкасатор»; знають прислів'я про працю (вміло читали їх з карток – ребусів); відгадували назви мультфільмів, які засуджують

жадібність і багатство; визначали, що можна купити за гроші. Вихователями вдало використано інноваційні технології: «метод мікрофону», який допомагає кожній дитині висловити свою думку.

Діти старшої групи «Б» (вихователь Таневська Н.В.) ознайомлені з термінами «ощадливий», «марнотратний»; закріпили правила поведінки в природі: як берегти водойми та природні ресурси, як правильно сортувати сміття; визначили, що означає ошадлива людина.

Проводилися також дидактичні ігри економічної спрямованості, які використовувались як самостійна форма організації навчання і як частина заняття «Будемо заощаджувати природні ресурси», «Тепер я буду....», «Дешево-дорого», «Яка праця оплачується», тощо. Поглибленню економічних знань дітей старшого дошкільного віку сприяли різні види ігор-стратегій «Економічна мозаїка», «Потреби сім'ї».

Отже старші дошкільники вчаться оперувати грошима і співвідносити прибуток з ціною на товар «Бюджет сім'ї. Прибутки та витрати».

Мікрокабінети старших груп (вихователі Українець Т.В., Черанівська М.Г., Таневська Н.В., Берник Т.В., Никорич Л.І.) поповнено різними дидактичними матеріалами:

- старша група «А»: «Кому що потрібно для роботи», «Що можна купити за гроші», «Оцініть вчинок», «Придбати чи заощадити», «Розкладіть товар»; Придбано демонстраційний матеріал «Професії».

- старша група «Б»: «Оплати за товар», «Сімейні доходи та витрати», «Бажання та потреби», «Основний дохід чи додатковий», «Природні ресурси».

- старша група «В»: «Оплати, а решту забори», «Що виробляє тепло, а що зберігає», «Бажання та потреби», «Супермаркет. Відділи і товари»; коректурні таблиці «Кишенькові гроші», «Розклади по порядку»; папка – пересувка «Економічне виховання в родині».

Дітям середньої групи «А» (вихователь Драгомецька Р.П.) засвоїти складні економічні поняття дітям допомагають казкові персонажі. Вони – часті гості на заняттях. Та й самі казки просто незамінні у вихованні таких якостей особистості, як працелюбність, бережливість, практичність. З досвідом прийшло порозуміння того, що майже в кожній казці можна знайти «економічний» підтекст. Під час інсценізації казки «Мишеня і гаманець» діти ознайомилися з поняттями «потреби» та «бажання», зрозуміли суть понять «ощадливість» та раціонально використовувати кошти, розрізняти та називати необхідні потреби люди, визначили що таке гроші, звідки вони беруться і для чого потрібні.

В середніх групах «А», «Б», «В» (вихователі Гончар В.А., Драгомецька Р.П., Гуцуляк А.В., Влад І.Ю) створено умови, що сприяють збагаченню набутих дітьми економічних знань і досвіду. У роботі з дітьми використовують сюжетно-рольові ігри, метою яких є формування способів поведінки у певних економічних ситуаціях, розігрування різних ситуацій купівлі-продажу, формування в них навичок рахувати гроші та вміння користуватися ними. Разом з тим, діти середнього дошкільного віку ще не мають достатнього досвіду самостійної купівлі товарів, не розуміють співвідношення вартості товару з купівельною спроможністю покупця, більшість дітей не

усвідомлюють необхідність ощадливого ставлення до грошей та раціонального їх використання.

Не мало важливу роль відіграють у засвоєнні економічних знань дидактичні ігри. Мікрокабінети груп поповнено різними дидактичними матеріалами:
- середня групам «А»: «Добрі та погані звички», «Сортуємо сміття», «Розклади покупки», підібрано наочний матеріал за парціальною програмою «Афлутот», придбано посібник «Подорож в країну Економіку»;
- середня група «Б»: «Придбати чи заощадити», «Оплати за товар», «Що можна купити за гроші, а що ні», «Споживаємо електроенергію розумно», «Де мешкають гроші?», «Бюджет нашої родини», «Як раціонально використовувати воду», «Бажання та потреби», виготовлено коректурні таблиці «Маленькі економісти»;
- середня група «В»: «Основний дохід чи додатковий», «Сімейні доходи та витрати», «Бажання та потреби», «Придбати чи заощадити», «Сортуємо сміття».

Використовуючи дидактичні ігри, діти ознайомлюються зі світом речей, людей, природи. Вони дізнаються про те, що таке професія, праця, товар, гроші.

Не залишаються осторонь ознайомлення з елементами економічного виховання і діти молодших груп «А», «Б», «В» (вихователі Вебер О.В., Казачкова І.С., Бурлака Н.І., Савчук Л.В., Слободян Д.В., Гузувата Ф.Ф.). У кожній віковій групі створено розвивальне середовище, в якому є елементи економічного виховання: сюжетно – рольові ігри «Сім'я», «Магазин», «Дитячий садок», виготовлено дидактичні ігри:

- молодша група «А»: «Бюджет сім'ї», «Сезонні товари», «Турбота та недбайливість», «Магазин»

- молодша група «Б»: «Кому що потрібно», «Що можна купити за гроші, а що ні», «Бажання та потреби», «Придбай іграшки», «Що дорожче, а що дешевше»; підбір конспектів занять з економічного виховання;

- молодша група «В»: «Де мешкають гроші», «Бажане та необхідне», «Що кому потрібно для роботи», «Сімейні доходи та витрати».

Під час відкритого перегляду «Особисті, спільні речі. Чому іграшки сумують» (вихователь молодшої групи «А» Вебер О.В) діти вміло визначали «спільні» та «особисті» речі. Знають, чому необхідно бережно відноситися до речей та іграшок. Знають, що всі іграшки закупити не можна, правила поводження з іграшками: не можна ламати, необхідно ділитися, складати на місце, у разі забруднення мити.

З цікавістю слухали та обговорили оповідання В. Сухомлинського «Лялька з відбитою ручкою», діти закріпили поняття «доброта» та «байдужість».

Під час відкритого перегляду в молодшій групі «Б» (вихователь Савчук Л.В.) діти зустрілися з сюрпризами хлопчика – Економчика. Діти вчилися як купувати продукти, іграшки у магазині, визначали корисні і шкідливі продукти, вміло купляли товари для членів сім'ї.

Так, основною метою проведення ігор економічного спрямування з дітьми молодшого дошкільного віку було ознайомлення їх з найпростішими економічними поняттями, формування уявлень про основні види суспільно-економічних відносин. Ознайомлюючи молодших дошкільників з темою «Гроші», вихователі проводили з ними дидактичні ігри, що сприяють формуванню уявлень про грошову одиницю, прибутки і витрати, вихованню ощадливого ставлення до грошей :«Знайди зайве», «Іграшковий магазин».

На підставі вивчення планування навчально-виховної роботи з економічного виховання можна зробити висновок, що вихователі планують роботу відповідно до вимог програми «Дитина», «Впевнений старт» та БКДО в усіх визначених напрямках: на заняттях, різних видах спільної діяльності, у ранкові та вечірні години, а також планують роботу з батьками. Програмові завдання формулюються досить точно і відповідають віковим можливостям дітей. В старших групах планують і проводять комплексні та інтегровані заняття, що дає змогу ширше застосовувати пізнавальні завдання, спрямовані на поглиблення та розширення знань.

Були виявлені такі недоліки:

- недоцільне використання методів та прийомів, що дає низький рівень засвоєння завдань
- не завжди враховано результати індивідуальної роботи (індивідуальних занять), унаслідок чого відсутня диференціація завдань для дітей із різним рівнем розвитку (практично в усіх вікових групах);
- мало заплановано екскурсій, цільових прогулянок та спостережень економічної спрямованості у середніх та старших групах;
- відсутній зв'язок з реальним життям, внаслідок чого досвід дітей з економічного виховання недостатній (практично в усіх вікових групах);
- причиною цих недоліків є недотримання принципів системності та послідовності в роботі з дошкільнятами;
- недостатня робота проводиться з батьками щодо економічного виховання та споживчої культури дошкільників;

Для створення системи економічного виховання дошкільників необхідна обов'язкова умова її успіху – тісна співпраця з батьками. Основне завдання - не лише дати дитині певний обсяг економічних знань, але й навчити її правильно користуватися ними. Тому спільні зусилля педагогів та батьків мають бути спрямовані на те, щоб через економічне виховання розвивати творчий потенціал кожної дитини, адаптувати її до життя в сучасному світі.

Педагогами підібрані поради для батьків, щодо розвитку навичок соціально-економічної поведінки:

- Папки – пересувки «Економічне виховання в родині»;
- Бесіди: «Чи потрібні дітям гроші?», «Кишенькові гроші для дитини», «Не дитячі подарунки малюку»;
- Консультації: «Дитина зіпсувала батьківські речі»,
- Поради: «Як навчити дітей розумно ставитися до грошей», «Скільки коштує день народження», «Які іграшки краще не купувати дітям».

У деяких групах у куточках для батьків розміщені поради щодо економічного виховання дошкільників.

Аналіз спільної роботи з сім'єю показав, що не у всіх вікових групах заплановані консультації, інші форми роботи з батьками з питань економічного

виховання. Суттєвим недоліком у роботі з батьками є те, що в жодній групі не проводились відкриті заняття та інші форми роботи з дітьми, стосовно економічного виховання для батьків. Робота з батьками з даного питання залишилася поза увагою вихователів.

З метою покращення роботи з дітьми з боку вихователів пропоную:

1. Продовжувати давати дітям елементарні економічні поняття за допомогою ігор, економічних завдань, ситуацій, змісту казок, ввести дітей в складний світ предметів, речей, людських взаємовідносин, доступних пояснень взаємозв'язку між економічними та етичними категоріями: праця, товар, гроші, вартість, ціна з однієї сторони, і моральними – бережливість, чесність, економічність, гідність, щедрість, ощадливість. (Постійно).
2. Формувати у дошкільників навички економічно доцільної поведінки і, як наслідок, формування первинного економічного досвіду. (Постійно).
3. Знайомити дітей з поняттями: бережливість, економність, формувати знання, що бережливість — не тільки вміння зберігати і берегти, а й моральна якість культури людини, що формує її як особистість, майбутнього громадянина. (Постійно).
5. Вихователям всіх вікових груп активно упроваджувати освітню програму фінансової грамотності дітей «Афлатот» в роботі з дітьми та сім'ї. (планування занять один раз в місяць 25 числа , постійно).
6. Включити до порядку денного групових батьківських зборів питання «Чи потрібне економічне виховання дітям?» (всі дошкільні групи)